

HARMONIA MORAVIAE

22. ročník mezinárodního hudebního festivalu

— • 2024 • —

||ROK||
«ČESKÉ»
||HUDBY||
||2024||

Záštitu nad festivalem převzali:
Ing. Radim Holíš, hejtman Zlínského kraje
Ing. et Ing. Jiří Korec, primátor statutárního města Zlína
Mons. Josef Nuzík, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský

22. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Harmonia Moraviae 2024 se koná od 19. září 2024 do 5. listopadu 2024.

Vážení milovníci vážné hudby,

začínáme novou sezonu koncertů naší zlínské Filharmonie Bohuslava Martinů. Neměli bychom to brát jaksi automaticky, stačí si vzpomenout na nedávné období Covidu. Nedávno jsem viděl film, který zachycoval počátek druhé světové války. Bylo to zajímavé, hudba dodávala celému dění vážnou atmosféru nejistoty a obav, která procházela tehdy celým národem, častokrát vyjadřovala beze slov to, co procházelo myslí lidí. Budme vděční, že žijeme v zemi, kde je díky Bohu už 80 let mír. Hudba má sílu i v našich časech probouzet v lidech dobré postoje. Prál bych si, aby všechny koncerty nové sezony přinesly všem posluchačům touhu žít život naplněný dobrotou, láskou a nadějí. A kéž by nás koncerty učily vnímat v našem světě mnoho věcí, které k nám promlouvají i beze slov.

Mons. Josef Nuzík
arcibiskup olomoucký, metropolita moravský

Vážení přátelé,

je mi velkou ctí a potěšením přivítat Vás na letošním ročníku festivalu Harmonia Moraviae. Ten je už tradičně nejen oslavou hudby a umění, ale také příležitostí k setkávání a sdílení nezapomenutelných zážitků.

Zlínský kraj je hrdý na svůj bohatý kulturní život a Harmonia Moraviae je už více než dvacet let jeho důležitou součástí. Festival přivádí do našeho regionu špičkové interprety a orchestry z celého světa, což umožňuje našim občanům i návštěvníkům odjinud zažít to nejlepší z klasické hudby přímo zde, v srdci Moravy. Chtěl bych poděkovat všem, kteří se podílejí na organizaci tohoto výjimečného festivalu, a také partnerům a sponzorům za jejich podporu. Bez jejich nadšení a oddanosti by nebylo možné takovou akci uskutečnit.

Přeji Vám všem jedinečné zážitky, plné krásných melodií a emotivních okamžiků. Jsem přesvědčen, že každý z nás si v bohaté nabídce koncertů najde něco, co ho zaujme a potěší. Ať Vás hudba provází nejen během tohoto festivalu, ale i v každodenním životě, a přináší Vám radost a pohodu.

Ing. Radim Holíš
hejtman Zlínského kraje

Milí přátelé hudby, dámy a pánové,

je mi nesmírnou ctí vás přivítat na 22. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Harmonia Moraviae. Tento festival je jedinečnou událostí, která každý rok přináší do Zlína hudební skvosty z různých koutů světa a spojuje všechny milovníky hudby a umění.

Hudba je univerzální jazyk, který nás spojuje, povznáší a obohacuje naše životy. Festival Harmonia Moraviae čerpá inspiraci z bohatého dědictví České republiky i z širokých mezinárodních horizontů, což z ní činí událost, která je nejen uměleckým zážitkem, ale také příležitostí k mezikulturnímu porozumění. Dovolte mi pozdravit a přivítat všechny umělce, kteří přijeli do Zlína, aby nám předali kousek ze svého umu a nadání. Vaše přítomnost je pro nás velkou ctí a věřím, že si pobyt v našem městě užijete. Nelze zapomenout na Zlíňany a návštěvníky festivalu, kteří přichází nasávat atmosféru a vychutnávat si skvělé hudební zážitky. Vaše podpora a nadšení pro kulturní dění jsou srdcem a duší tohoto festivalu.

Na závěr mi dovolu popřát vám všem nádherný a inspirativní čas strávený na letošním ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Harmonia Moraviae. Věřím, že si užijete nejen koncerty plné krásných melodií a emocí, ale i neopakovatelné chvíle setkání s lidmi, které spojuje láska k hudbě.

S úctou,
Ing. et Ing. Jiří Korec
primátor statutárního města Zlína

	ROK	
	ČESKÉ	
	HUDBY	
	2024	

19. 9. 2024	MÁ VLAST
26. 9. 2024	SVATÝ VÁCLAVE!
3. 10. 2024	SYMFONICKÉ VARIACE
8. 10. 2024	SMETANOVO TRIO
11. 10. 2024	PRODANÁ NEVĚSTA
13. 10. 2024	ČESKÝ PAGANINI QUATTRO STAGIONI
17. 10. 2024	KARVAY A SMBATYAN
24. 10. 2024	MŮJ DOMOV
5. 11. 2024	AMORE E FOLLIA

Milí hudební přátelé,

představujeme Vám katalog 22. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Harmonia Moraviae, který se uskuteční ve dnech 19. 9.–5. 11. 2024 a který nabídne koncerty s hudbou symfonickou, operní i komorní. Letošní podzimní přehlídku pojmáme jako vyvrcholení celoročních oslav Roku české hudby, a česká tvorba proto bude našemu festivalu dominovat. Sálem Evy Jiřičné se rozezní kupříkladu skladby Antonína Dvořáka, Zdeňka Fibicha, Otakara Jeremiáše, Bohuslava Martinů, Vítězslava Nováka, Otakara Ostrčila, Bedřicha Smetany, Josefa Suka nebo Otakara Zicha. Aktuální edice Harmonia Moraviae bude mimo jiné reflektovat také výročí vzniku Smetanova tria (*1934), kulaté výročí spisovatele Jana Nerudy (*1834), dá vzpomenout na patrona českých zemí sv. Václava, na „největšího Čecha“ krále Karla IV. i na „smavého reka“ rytíře Jana Palečka a upozorní rovněž na 190. jubileum od vůbec prvního veřejného uvedení písně Kde domov můj. V neposlední řadě festival připomene dvojí výročí Bedřicha Smetany (*1824, †1884), jehož uměleckému odkazu budou samostatně věnovány dva speciální večery.

V průběhu sedmi týdnů představí Harmonia Moraviae vynikající české i zahraniční interprety, Petra Nouzovského, Dalibora Karvaye, Jiřího Vodičku, Ondřeje Brouska, Romana Hozu nebo Pavlu Vykopalovou, chybět nebudou ani pěvecká tělesa Český akademický sbor Brno a sbor Janáčkovy opery brněnského Národního divadla. Dirigentský stupínek bude patřit nejen šéfdirigentovi Filharmonie Bohuslava Martinů Robertu Kružíkovi, ale také oběma hlavním dirigentům Tomáši Braunerovi a Leoši Svárovskému a rovněž zahraničním hostům Sergeji Smbatyanovi a Guerassimu Voronkovi.

Zkraje listopadu festival přivítá jednu z nejužnavnějších a nejzářivějších hvězd současného operního nebe, mexického tenoristu Rolanda Villazóna, a další významnou osobnost světa opery, americkou mezzosopranistku Kate Lindsey. Velké finále Harmonia Moraviae tak bude zcela výjimečnou kulturní událostí, svým významem dalece přesahující hranice našeho regionu.

Děkujeme za Vaši přízeň!
Filharmonie Bohuslava Martinů

V HUDBĚ ŽIVOT ČECHŮ

Zatímco při pohledu do historie naší země lze za přelomové považovat roky končící osmičkou, v dějinách české hudby je tou magickou číslicí čtyřka. Právě v letech zakončených číslem 4 se totiž narodili nebo zemřeli mnozí významní čeští skladatelé. Avšak nejen oni. Čtyřková léta obohatila domácí hudební prostor i o řadu dalších osobností světa hudby a přinesla také mnohé významné hudebně–společenské události. Čtyřkové letopočty se proto staly základem pro ustavení tzv. Roku české hudby – důležité kulturní iniciativy, která periodicky každých deset let reflektuje významná jubilea klíčových postav našich hudebních dějin.

Od Smetana *100 k Smetana *200

Počátky Roku české hudby sahají do roku 1924, kdy se slavilo sté výročí od narození Bedřicha Smetany (*1824). Tato oslava proťkaná silným vlasteneckým spírtem tehdy měla celonárodní charakter. Na mnoha místech republiky se pořádaly nejrůznější slavnostní akce vzpomínající na Smetanův umělecký odkaz, konaly se koncerty se Smetanovou hudbou a přednášky na smetanovská témata, vycházely také desítky publikací mapující Smetanovy životní osudy i jeho kompoziční práci. Nezapomínalo se ovšem ani na ostatní české skladatele, a to ani na ty žijící. Ve zmíněném roce 1924 se například v Brně uskutečnila velká slavnost k sedmdesátinám Leoše Janáčka (*1854), ohlas veřejnosti vzbudily také padesáté narozeniny Josefa Suka (*1874) a připomínalo se rovněž dvacáté výročí od úmrtí Antonína Dvořáka (†1904).

Původní smetanovské oslavy se následně postupným vývojem přirozeně přetřansformovaly v Rok české hudby, který se koná až na několik výjimek pravidelně, a to v každém roce zakončeném číslicí 4. Jeho oficiální premiérový ročník se uskutečnil roku 1954, a to dokonce pod záštitou prezidenta Antonína Zápotockého. Kromě připomínky významných skladatelských jubileí tehdy došlo i k dalším důležitým kulturně–společenským událostem – např. hudební oddělení pražského Národního muzea otevřelo svou první stálou expozici hudebních nástrojů, ve středočeských Zlonicích se podařilo zpřístupnit Památník Antonína Dvořáka a u příležitosti výročí sta let od narození Leoše Janáčka byl v roce 1954 založen v Ostravě nový symfonický orchestr, dnes působící pod názvem Janáčkovy filharmonie.

Oslava hudby, anebo propaganda?

Nutno zmínit, že Rok české hudby se zejména v průběhu druhé poloviny minulého století nevyhnul dobovým ideologickým tlakům ze strany vládnoucích autorit a nezřídka posloužil i jako nástroj politických zájmů a propagandistických cílů. Díky výraznému vlivu kontroverzního „Rudého dědka“ Zdeňka Nejedlého se v 50. a částečně i 60. letech stalo hlavním ideovým záměrem Roku české hudby „přiznání k základní linii české kulturní a tvořivé tradice“ charakterizované „bojovností spjatou s lidovou podnětností a inspirativností“. Ostatně právě z Nejedlého podnětu se za nejvýznamnější české hudební jubileum nové (a zároveň naprosto absurdně) určil rok 1419, kdy došlo k propuknutí husitského povstání. To totiž dle marxistického výkladu přineslo údajně „prvé geniální masové písně husitské revoluce [...] nejsilnější a nejmohutnější kulturní hodnotu českou, zpěv zástupů bojujících za zvrát utlačovatelských rádu a za nový život vůbec“. Ideologický obraz husitů jakožto prvních komunistů tak poměrně výrazně zasáhl i do hudební sféry.

V následujících dekádách se Rok české hudby stal dalším z prostředků šíření normalizační kulturní politiky, byť v 70. i 80. letech se mu dařilo poměrně výrazně přispívat k podpoře tradiční české hudby a k jejímu exportu do zahraničí. V oblasti domácí hudby soudobé ovšem mnohdy degradoval v přehlídce prominentních konformních skladatelů a jejich plytkých kompozic, jejichž interpretaci bývalo povinné alespoň tise přetrpět. Bohužel právě koncerty soudobé české tvorby se v té době začaly stávat synonymem pro naprostou šed' a nudu. Toto neslavné normalizační dědictví pak do jisté míry zkrlesuje představy mnohých Čechů o soudobé hudbě dodnes.

Bedřich Smetana

* 2. března 1824

† 12. května 1884

V roce 1954 se sešla řada významných jubileí českého hudebního života. Především jsou to hned dvě smetanovská výročí. Letos uplynulo 130 let od jeho narození a současně na letošní rok připadá 70. výročí jeho skonu. Od úmrtí jeho velkého následovníka Antonína Dvořáka uplyne 50 let a před 100 lety se narodil Leoš Janáček. Vedle těchto hlavních výročí vzpomeneme jubilea skladatelů Otakara Ostrčila, Viléma Blodka, O. Nedbala, národních umělců Josefa Bohuslava Foerstra a Vítěz-

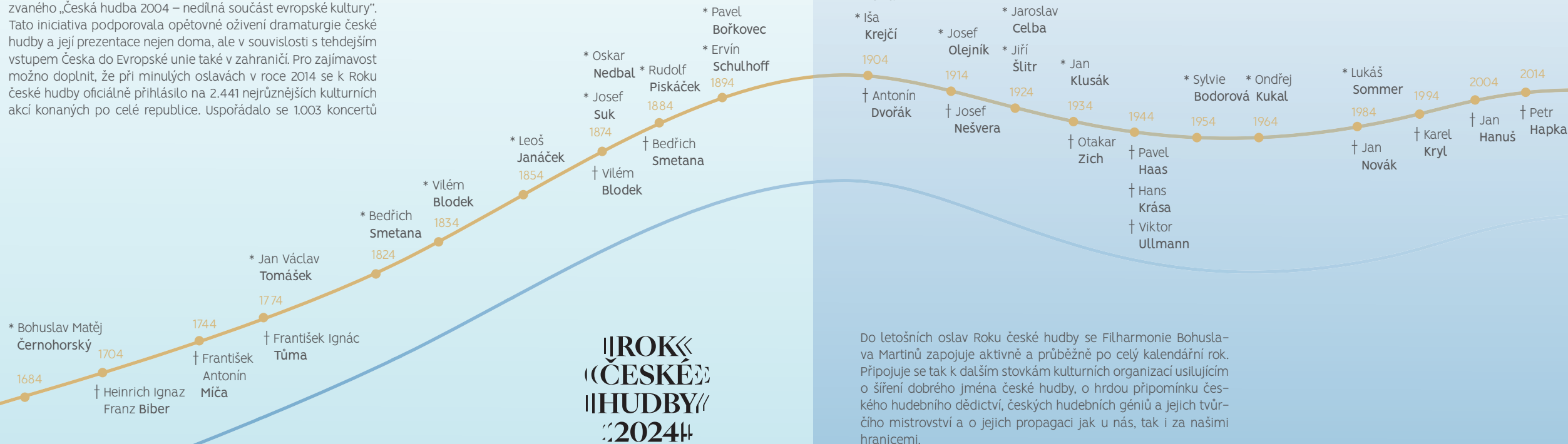
slava Nováka i řady mladých soudobých skladatelů. Životní jubilea tří geniů české hudby, Smetany, Dvořáka a Janáčka, se stala sákladem letošních celoročních a celostátních hudebních oslav, která se konají z usnesení vlády pod záštitou presidenta republiky. Rok 1954 se stal "Rokem české hudby" a tato velká akce vtiskne ráz kulturnímu dění celého roku a současně vyjádří velikou úctu a lásku českého a slovenského lidu k hudebnímu odkazu národa. Tato okolnost vyjadřuje zásadní význam Smetanova genia pro naši hudbu, neboť Smetanovou hudbou zrodila se i naše česká hudební tradice a v duchu Smetanově i dnes stoupá k vrcholům socialistického umění.

Dohatá, rozsáhlá je ta trůzi len našich mistrů hudebního umění. Z našeho lidu vyšli a k jeho oslavě pěti své pině. Ti největší z nich žijí nesmrtelným životem v nás a vedou nás po cestě lásky k naší rodné zemi, k našemu lidu. Ti největší z nich žijí v srdcích a myslích našich současných hudebních umělců a s nimi jdou do nových dnů, do nových vítězství našeho lidu. Zamysleme-li se nad naší hudební kulturou, nad její bohatostí, rozsáhlostí, jsme udiveni, s jakou zákonitostí se rozvíjí. Kdo bdí nad ní? Kdo je jejím strážcem? Tvůrčivost našeho lidu, jež tryská z života a oplodňuje naši hudební kulturu od jejích prvních dnů. Kdo první z naší země, z našeho lidu, vyjádřil krásu a sílu naší země, našeho lidu, kdo vytěsal svým dílem zákoník naší kultury? Kdo nás převedl a převádí z cest zbloudění na cestu života, na cestu pravdy? Všem nám tak blízký, drahý Bedřich Smetana. Stojí nad námi a učí nás krásě, pravdě a vnešenosti.

„K Roku české hudby se může připojit každý z nás. Návštěvou, pořadatelstvím, hrou, představením, ale i obyčejným poslechem hudby, která dodnes určuje to, kým jsme.“

Nelze se příliš divit, že po sametové revoluci se Roku české hudby dařilo jen stěží zbavovat letitých ideologických nánosů a stigmat. Snad proto se v roce 1994 tato akce oficiálně neslavila. K myšlence jejího obnovení přispělo až sté výročí úmrtí Antonína Dvořáka a výročí 150 let od narození Leoše Janáčka v roce 2004 a souběžně s tím také vyhlášení projektu Ministerstva kultury nazvaného „Česká hudba 2004 – nedílná součást evropské kultury“. Tato iniciativa podporovala opětovné oživení dramaturgie české hudby a její prezentace nejen doma, ale v souvislosti s tehdejší vstupem Česka do Evropské unie také v zahraničí. Pro zajímavost možno doplnit, že při minulých oslavách v roce 2014 se k Roku české hudby oficiálně přihlásilo na 2.441 nejrůznějších kulturních akcí konaných po celé republice. Uspořádalo se 1.003 koncertů

a 545 scénických představení, realizováno bylo 507 televizních a rozhlasových pořadů, 28 konferencí a přednášek, 13 publikací a nahrávek, 11 soutěží a workshopů, 26 výstav, 50 ostatních tematických a komponovaných akcí a 258 vzdělávacích programů. Nadto se v zahraničí uskutečnila další asi tisícovka akcí, z toho na 352 se podílela Česká centra.

Do letošních oslav Roku české hudby se Filharmonie Bohuslava Martinů zapojuje aktivně a průběžně po celý kalendářní rok. Připojuje se tak k dalším stovkám kulturních organizací usilujícím o šíření dobrého jména české hudby, o hrdou připomínku českého hudebního dědictví, českých hudebních géníů a jejich tvůrčího mistrovství a o jejich propagaci jak u nás, tak i za našimi hranicemi.

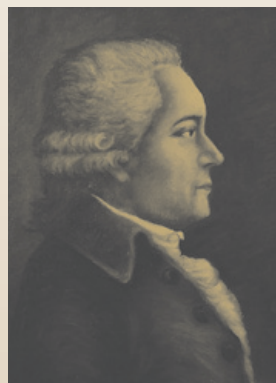
HUDEBNÍ KŘÍŽOVATKA EVROPY

Rok české hudby se logicky věnuje primárně české hudbě a představuje hrdou reflexi kulturního dědictví a hudebního umění naší země. Mnohdy však poukazuje i na evropské souvislosti. V kontextu evropské hudební historie totiž bývalo území českých zemí tradičně křížovatkou různých vlivů, což jen podtrhuje trvalý význam naší kultury v rámci evropského kulturního dění. Nezanedbatelný umělecký odkaz zanechávali v českém prostoru nejen domácí skladatelé a umělci, ale také ti zahraniční. Významnou úlohu sehrávali v tomto ohledu především Němci, kteří přispívali k obohacování kulturního života v českých zemích po staletí.

Pobyty zahraničních skladatelů a hudebníků v Čechách bývaly zprvu spojeny s jejich službou u královského dvora. Již ve 13. století začala na dvorech českých králů Přemysla Otakara II. a Václava II. vzkvétat nejen hudba duchovního charakteru, ale také hudba světská, obzvláště ta v německém stylu. Tento vývoj byl ovlivněn německými minnesängry, **Ulrichem von Etzenbachem** (asi 1250–1300) a **Heinrichem von Meissenem** (1250–1318), kteří sloužili na dvoře Václava II. Samotnému králi Václavovi je dokonce připisováno autorství několika písní. Později, na dvoře Jana Lucemburského, působili v rámci tradice evropských minnesängrů další významní evropští umělci – mezi jinými například světoznámý francouzský skladatel a básník **Guillaume de Machaut** (1300–1377, klíčová postava pozdně středověkého hudebního stylu Ars nova), který zároveň vykonával funkci osobního tajemníka krále Jana. Oproti tomu na dvoře Karla IV. se velké vážnosti těšil německý minnesänger **Heinrich von Mügeln** (1319–1380), ke kvalitě hudebního provozu v českých zemích pak hojně přispívali také italští hudebníci.

Historie ukazuje, že zahraniční hudební umělci postupně v Čechách nabývali stále významnějších pozic. Svůj talent a schopnosti uplatňovali později především v místních šlechtických kapelách a také v operních domech. Děťství v Čechách prožil například slavný německý operní reformátor **Christoph Willibald Gluck** (1714–1787). Ten se sice narodil v bavorském Erasbachu, avšak když jeho otec Alexander přijal roku 1717 pozici lesníka u velkovévodkyně Anny Marie Toskánské, přestěhovala se celá rodina Glucků i s teprve tříletým Christophem Willibaldem z Bavorska do Zákup na severu Čech. Po pěti letech přešel Alexander Gluck do služeb hraběte Filipa Josefa Kinského v Chřibské u Děčína, poté od roku 1727 sloužil u knížete Filipa Hyacinta Lobkowitza

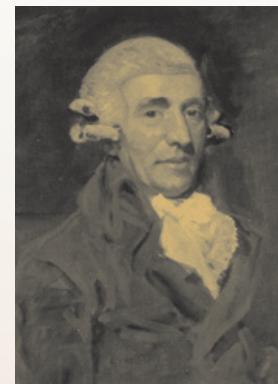
na panství na zámku Jezeří poblíž Mostu. Právě tam získal mladý Christoph Willibald potřebné základy hudebního vzdělání. Za svůj život pak ještě několikrát Čechy navštívil, nejčastěji Prahu, kde řídil provedení některých svých klíčových oper.

dále vrchním výběrcím daní, biskupským radou anebo také viceprezidentem zemského soudu. Posléze pobýval ve slezském Javorníku na tamějším zámku Jánský Vrch (dříve Johannesberg), letním sídlem vratislavských biskupů. Tam se věnoval především hudbě. Jednak komponoval, ale také sestavil nadmíru kvalitní zámecký orchestr, pro nějž angažoval přední hudebníky a zpěváky. Později se mu dokonce podařilo biskupa přesvědčit, aby na javornickém zámku zřídil divadlo, kde se hrály opery k různým příležitostem. Dittersovou zásluhou se Javorník stal centrem vynikající hudby a jeho vliv se šířil po celé střední Evropě.

S českou kotlinou zůstane už navždy spjat také původem rakouský klasicistní hudební skladatel a houslista **Karl Ditters von Dittersdorf** (1739–1799). Tento rodilý Vídeňan se svého času seznámil v Opavě s vratislavským biskupem Filipem Gotthardem Schaffgotschem a roku 1769 vstoupil do jeho služeb. Ditters v oblasti dnešního českého Slezska původně zastával několik úřednických funkcí – byl hejtmanem Frývaldova (dnes město Jeseník) a Zuckmantelu (Zlaté Hory),

Na počest skladatele, který přinášel do Slezska ležícího na periferii habsburské monarchie nové hudební proudy, se v Javorníku každoročně pořádá Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu.

rané symfonie, smyčcová tria, kasace nebo smyčcové kvartety. Jeho vůbec první symfonií byla Symfonie D dur, později označována přívlastkem „Lukavická“. Pro hraběte Morzina poté Haydn postupně vytvořil další více než desítku symfonií, což mimo jiné vypovídá o velmi dobrém osobním vztahu mezi ním a jeho zaměstnavatelem.

toval. V dospělosti pak Mozart, jak známo, opakovaně navštívil

Při řece Úhlavě, zhruba dvacet kilometrů jižně od Plzně, se nachází obec Dolní Lukavice. Zdejší zámek patří k významným zámeckým stavbám postaveným v západních Čechách v období vrcholného baroka. V letech 1758–1760 zde ve službách hraběte Karla Josefa Morzina působil na pozici kapelníka zámecké hudby proslulý skladatel a „otec symfonie“ **Joseph Haydn** (1732–1809). Na tamějším zámku řídil malý orchestr, pro nějž také komponoval své rané symfonie, smyčcová tria, kasace nebo smyčcové kvartety. Jeho vůbec první symfonií byla Symfonie D dur, později označována přívlastkem „Lukavická“. Pro hraběte Morzina poté Haydn postupně vytvořil další více než desítku symfonií, což mimo jiné vypovídá o velmi dobrém osobním vztahu mezi ním a jeho zaměstnavatelem.

Působení **Wolfganga Amadea Mozarta** (1756–1791) v českých zemích je zmapováno velmi důkladně. Spolehlivě proto víme, že Mozart jako jedenáctiletý krátce pobýval společně se svými rodiči a starší sestrou Nannerl v Olomouci, aby v této středomoravské metropoli unikl (ač nakonec neúspěšně) před epidemií neštovic. Vánoční svátky roku 1767 prožil v Brně, přičemž v tamější městské taverně (dnešní divadlo Reduta na Zelném trhu) dokonce koncertoval. V dospělosti pak Mozart, jak známo, opakovaně navštívil

Prahu (celkem pětkrát). Není tajemstvím, že měl toto město rád a choval k němu zvláštní vztah. Snad i proto, že „jeho Pražané mu rozuměli“ a dokázali rozpoznat kvality jeho hudby.

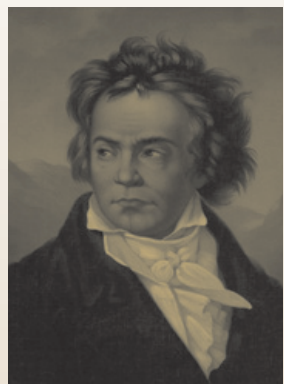
V českých zemích pobývala i další výrazná osobnost německé, potažmo evropské hudby, **Carl Maria von Weber** (1786–1826). V roce 1813 nastoupil tento rodák ze severoněmeckého Eutinu na místo hudebního ředitele a dirigenta Stavovského divadla v Praze a na této pozici následně setrval po tři léta. Nutno zmínit, že Weber, který jako první zavedl používání taktovky u dirigentského pulstu, svým působením povznesl úroveň pražské opery do nebyvalých výšin a rovněž výrazně oživil její repertoár zařazováním nových operních titulů, především těch francouzských. V souvislosti s hudebním divadlem pak stojí za připomenutí také šestnáctileté působení skladatele a vídeňského rodáka **Alexandra Zemlinského** (1871–1942) v pozici šéfa opery Nového německého divadla v Praze. Tato scéna byla mezi lety 1888–1938 divadelním centrem pražské komunity Němců a ve dvojjazyčném městě stála jako významný protějšek českého Národního divadla. Dnes v její budově sídlí Státní opera Praha.

Bez zajímavosti není ani skutečnost, že rod předního vídeňského komponisty **Franze Schuberta** (1797–1828) měl český původ. Skladatelův otec, Franz Theodor, se totiž narodil v tehdejší Neudorfu (dnes obec Vysoká poblíž Starého Města pod Králickým Sněžníkem); matka Elisabeth Vietz zase pocházela z Zuckmantelu (dnes Zlaté Hory). A ještě se krátce vydejme na západ, až do Aše. Druhé nejzápadnější české město opakovaně navštěvoval **Robert Schumann** (1810–1856), který sem v letech 1834–35 jezdil za svou přítelkyni Ernestine von Fricken. Městu Aš později věnoval svůj klavírní cyklus Karneval, do něhož začlenil motiv s tóny v pořadí A–S–C–H odkazující na název města.

K neoddelitelným součástem českého kulturního dědictví patří tradice našeho lázeňství. Díky vysoké kvalitě přírodních léčivých zdrojů získaly tuzemské lázně na mimořádném věhlasu, který

K neoddelitelným součástem českého kulturního dědictví patří tradice našeho lázeňství. Díky vysoké kvalitě přírodních léčivých zdrojů získaly tuzemské lázně na mimořádném věhlasu, který

neunikal ani pozornosti hudebních skladatelů. Zejména na přelomu 19. a 20. století navštěvovalo české lázně mnoho významných evropských osobností z oblasti politického, ekonomického i kulturního života. V první řadě je třeba zmínit severočeské lázně Teplice, kam se svého času sjížděla společenská smetánka bezmála z celé Evropy, prominentní hudební kompozity nevyjímaje.

Ludwig van Beethoven (1770–1827) našel v teplických lázních tolik inspirace, aby zde vznikla jeho Sedmá i Osmá symfonie. Rovněž jeho Symfonie s pořadovým číslem 9, jedno z nejslavnějších hudebních děl všech dob, se začala psát v teplické Lázeňské uličce. Mezi další návštěvníky Teplic patřil např. **Franz Liszt**, **Fryderyk Chopin** nebo **Richard Wagner**, který si tamější léčebné prostředí doslova zamiloval. O tom vypovídají jeho slova uvedená v dopisu, který Wagner zaslal během svého pobytu

ve teplických lázních v roce 1842 své sestře Cecilii: „Ach, tyhle Teplice se svým vzdálenějším okolím, to je opravdu to nejkrásnější, co znám!“ Teplice ovšem v tomto ohledu nebyly ani zdaleka jediné. Skladatelé **Louis Spohr**, **Henryk Wieniawski** nebo **Anton Bruckner** si kupříkladu dopřávali procedury v Mariánských Lázních, Františkovy Lázně zase opakovaně navštěvoval slavný „král valčíků“ **Johann Strauss**, který při jednom z pobytů dokonce dirigoval tamější lázeňský orchestr v provedení svého ikonického valčíku Na krásném modrém Dunaji. Ozdravnou kúru v Karlových Varech naopak absolvoval např. **Johannes Brahms** nebo věhlasný houslový virtuózní **Niccolò Paganini**.

Při rychlém průletu mapujícím působení zahraničních kompozitů na českém území nelze alespoň ve formě stručného přehledu nezmínit tzv. české Němce, tedy hudební skladatele německé národnosti narozené na teritoriu zemí Koruny české. K těm nejvýznamnějším patřil **Andreas Hammerschmidt** (pocházel z Mostu), **Heinrich Ignaz Franz Biber** (ze Stráže pod Ralskem), **Ignaz Moscheles** (z Prahy), **Friedrich Dionys Weber** (rodák z Velichova poblíž Karlových Varů), **Hans Krása** (z Prahy), **Viktor Ullmann** (z Těšína), **Ervín Schulhoff** (z Prahy), **Erich Wolfgang Korngold** (z Brna) nebo **Gustav Mahler** (z Ka-

liště nedaleko Humpolce). Tyto skladatelské osobnosti mnohdy vážalo k rodné české zemi silné osobní či pracovní pouto, třebaže oni sami se jako Češi příliš neidentifikovali.

Je zřejmé, že české země bývaly v minulosti hudební křižovatkou Evropy; prostorem, v němž sehrávali důležitou úlohu jak domácí umělci, tak také cizinci, zejména Němci. Je ale také třeba připomenout, že přibližně od poloviny 19. století se obecně vztahy mezi Čechy a Němci čím dál více vyostřovaly. Obě společnosti se postupně od sebe oddělovaly, až se takřka izolovaly, což se projevovalo i ve vzájemném odcizení a lhostejnosti v oblasti kultury. I v té době se však našly výjimky. Přestože vztahy mezi Čechy a Němci se mnohdy ani zdaleka nepřibližovaly ideálu a nezdá se, že by byly doslova vyhocené, skladatelské osobnosti obou národností dokázaly častokrát nacházet cestu k plodné spolupráci a oboustranné inspiraci. Pohled do naší tisícileté hudební historie pak může být dokladem o tom, že česká hudba byla vždy nedílnou součástí hlavního evropského proudu, že nikdy nebyla uzavřena vnějším podnětům, ale naopak, že v našem prostoru soustavně probíhaly (a stále probíhají) čilé kontakty s okolním hudebním světem.

Sergey Smbatyan

© KikeBarona

Guerrassim Voronkov

Robert Kružík

Leoš Svárovský

© DavidChristianlichtag

© Lenka Hátasova

Tomáš Brauner

ROBERT KRUŽÍK ŠÉFDIRIGENT FBM

Ve svých čtyřiatřiceti letech je již etablovaným dirigentem, u orchestrů doma i v zahraničí si vybudoval vysoké renomé. Několik sezon působí jako stálý dirigent Janáčkovy opery Národního divadla Brno (je designovaným šéfdirigentem NdB s působností od září 2025), rovněž je stálým hostujícím dirigentem brněnské filharmonie a letos v září uplynuly tři roky od jeho nástupu na pozici šéfdirigenta Filharmonie Bohuslava Martinů. Robert Kružík, vystudovaný violoncellista a dirigent, laureát Ceny Jiřího Bělohlávka udělované mladým českým umělcům do třiceti let věku, kteří dosáhli ve svém oboru mimořádných úspěchů a kteří pečují o tradici české hudby doma i v zahraničí.

Festival Harmonia Moraviae letos protínají oslavy Roku české hudby. Jak vnímáš smysl a význam této jedinečné akce, která se opakuje jednou za deset let?

Význam Roku české hudby je samozřejmě nasnadě, zvláště pro nás Čechy. Jedinečný fakt, že velké množství skladatelů mělo, ať už v datu svého narození nebo naopak úmrtí, „čtyřku“, je ve světovém kontextu unikát. Smetana, Dvořák, Suk, Janáček, to jsou pomyslné vlajkové lodě těchto oslav. Já osobně však vnímám ještě jeden smysl, proč oslavovat Rok české hudby. Stále se rodí noví a noví interpreti, pěvci, instrumentalisté a zajisté i skladatelé, kteří ať už vědomě či impulzivně navazují na skvělou tradici, kterou budovali naši předchůdci. A je více než žádoucí, abychom pokračovali dále a nacházeli nové cesty a vyšší cíle. Stejně jako oslavujeme Rok české hudby díky skladatelů z 19. a 20. století, je nutné, aby tento moment byl příležitostí seznámit publikum i s jejich nástupci. Mnoho z nich si už svoji slávu vydobýlo v zahraničí, ale publiku u nás jsou stále málo známi. Namátkou Miroslav Srnka, Kryštof Mařatka aj.

Existuje v hudbě něco jako „češství“? Jaká specifika podle Tebe česká hudba má?

Toto lze rozdělit na dva rozdílné pohledy, interpretační a skladatelský. V interpretačním nejsem příznivcem toho, aby se hudba nacionalizovala. Není přeci nikdy zárukou, že jen německý orchestr může interpretovat nejlépe Beethovena, Wagnera či Brahmsa, nebo jediné americký orchestr věrně a poučeně zahráje Coplanda a Bernsteina. Na hudbě je krásné, že je nadnárodní, v nejlepším smyslu slova kosmopolitní, zkrátka že nezná hranic. Jiný pohled nezatižený interpretační tradicí může zapůsobit jako osvěžení. A co se týká skladatelského pohledu a Tvé otázky, jestli má česká hudba svá specifika: To zajisté, jako každá hudba má. Vychází z daného folklóru, z kterého v podstatě pramení veškerá inspirace. Základem všeho je lidová píseň. Česká, moravská, slezská... Víím, že si teď budu trochu protiřečit, ale alespoň u skladatelů platí, že v jejich hudebním jazyku můžeme vždy najít trochu toho „původu“. Z čeho vzešli, co je ovlivnilo. To se v jejich tvorbě dřív nebo později stejně projeví.

Kromě domácích scén se objevuješ také na zahraničních pódiiích. Má podle Tebe české hudební umění ve světě stále skvělou pověst?

České hudební umění má ve světě pověst skvělou. Jak jsem se již zmínil, je velmi důležité, že pomyslný štafetový kolík přebírají noví,

výborní skladatelé, pianisté, pěvci, houslisté, dirigenti... Náš malý národ dal život světovým osobnostem. Jejich umění bylo vždy velmi ctěno a současná generace kráčí hrdě v jejich šlépějích.

Letošní ročník festivalu Harmonia Moraviae Tě přivítá hned třikrát, a to v provedení tří zcela odlišných programů. Smetanovu Mou vlast i inscenaci jeho Prodané nevěsty jsi uvedl už nespočetněkrát s různými orchestry a ansámby. Je vůbec možné ve skladbách při každém opakovaném nastudování nacházet stále něco nového?

Je to možné, a navíc naprosto žádoucí. Každé provedení je jedinečné a skýtá vždy mnoho příležitostí, jak určitou skladbu, větu, frázi interpretovat. To je na tom to nejkrásnější! Myslím si, že by ve výsledku nikoho nenaplnovalo a nebavilo, kdyby se konkrétní dílo hrálo stále na vteřinu stejně a se stejnými interpretačními finesami. Já sám se vždy snažím k dílu přistupovat nově. Četl jsem kdysi velmi zajímavý rozhovor s fenomenálním katalánským violoncellistou a dirigentem Pablo Casalsem. Ten za svůj dlouhý a plodný život natočil a nespočetněkrát na koncertech zahrál suity Johanna Sebastiana Bacha. Po nějaké době si vzal nové vydání tohoto stěžejního díla violoncellového repertoáru a vypracoval si ho znovu. Snažil se tím neustrnout a nacházet stále nové cesty. To je nádherná myšlenka.

Působíš čtvrtým rokem ve funkci šéfdirigenta FBM. Jak hodnotíš své dosavadní působení u zlínské filharmonie a jak se za tu dobu orchestr umělecky posunul?

Je neuvěřitelné, jak ty tři roky uběhly. Mám v živé paměti svůj inaugurační koncert. Své působení při Filharmonii Bohuslava Martinů osobně hodnotím veskrze kladně. Troufnu si říci, že se zde ve Zlíně cítím jako ve svém druhém domově a jsem velmi hrdý, že mohu stát v čele tak skvělého orchestru. Věřím, že jsme za tu dobu společně prožili mnoho výjimečných koncertů a že nás tyto jedinečné hudební momenty ještě více propojily. A umělecky si na jednotlivých hráčích stále více cením, jak poctivě ke každému dílu přistupují. To je pro dirigenta neskutečná vzpruha a inspirace, když může spolupracovat se zapálenými muzikanty!

Děkuji za rozhovor a v nové sezoně Ti přeji mnoho uměleckých úspěchů!

Povídání s Robertem Kružíkem vedl dramaturg FBM Tomáš Koutný.

hlavní partner koncertu

ČESKÁ
spořitelna

19. 9. 2024 19.00

Kongresové centrum Zlín

Robert Kružík dirigent
Filharmonie Bohuslava Martinů

MÁ VLAST

Bedřich Smetana
Má vlast

„*Jeť Má vlast' skvělým vrcholem všeho, co Smetana v oboru hudby instrumentální vytvořil, jeť velebným hymnem slávy naší.*“

[České noviny, 1882]

vstupné 690 590 500

Letošním ročníkem Harmonia Moraviae vrcholí Zlínské oslavy Roku české hudby, a zahajovací večer našeho festivalu proto nemůže vyplnit jiná kompozice než ta, která v české hudbě zaujímá naprosto výstřední postavení a která patří k nejcennějším pokladům naší hudební tradice. *Má vlast*, cyklus šesti symfonických básní Bedřicha Smetany, je vrcholným vlasteneckým manifestem, v němž dochází ke spojení idejí vlasti, národa a slávy. Programní celek vyrůstá z českých mýtů; je oslavou české historie (*Vyšehrad, Šárka, Tábor*) i krajiny (*Vltava, Z českých luhů a hájů*) a zároveň předpovídá věhlasnou budoucnost českého národa (*Blaník*). Smetana v něm vytvořil jakýsi nový, vyšší typ symfonické básně. Nevázal se totiž na literární předlohu, ale přímo se hudbou snažil vyjádřit program, který si sám zvolil. Cyklus vznikl mezi lety 1874–79, tedy v době, kdy již Smetana vykazoval známky úplné hluchoty. Přesto je melodické bohatství tohoto díla nesmírné, stejně jako stavební logika a monumentalita. Prvního souborného provedení se *Má vlast* dočkala roku 1882 na pražském Žofíně, avšak jednotlivé symfonické básně byly samostatně uvedeny již dříve.

Za dobu své bezmála osmdesátileté historie provedla Filharmonie Bohuslava Martinů cyklus Smetanovy *Mé vlasti* více než stokrát, a to nejen ve svých domovských prostorách – ve Velkém kině (1946–1955), v bývalém Domě umění (1955–2011) a v Kongresovém centru (od roku 2011), ale rovněž na mnoha místech v blízkém i vzdálenějším regionu a pocho-pitelně také v zahraničí. Vůbec poprvé uvedl Zlínský orchestr (pod oficiálním názvem Zlínská filharmonie) *Mou vlast* dne 29. května roku 1947 v sále Velkého kina. „*Nádherný večer, radostný úspěch!*“ jak tehdejší novinové titulky nadšeně referovaly o zdaru provedení Smetanova díla. Dnes sice nejsme s to spolehlivě posoudit, jak objektivní tehdejší kritika byla, přesto stojí za zmínku, že místní tisk nejpozitivněji hodnotil zvukovou stránku zesíleného devadesátičlenného tělesa i jeho údajně vysokou uměleckou kvalitu. Kritikové se neopomenuli pozastavit ani nad suverénní prací tehdejšího šéfdirigenta Zlínských filharmoniků Rudolfa Kvasnici, jehož výkon označili za velmi precizní. Počínaje tímto okamžikem se uvádění *Mé vlasti* stalo ve Zlíně tradicí.

Základní kámen české symfonické tvorby a současně jeden z nejvýznamnějších českých hudebních symbolů zazní na úvod 22. ročníku festivalu Harmonia Moraviae v podání Filharmonie Bohuslava Martinů vedené jejím šéfdirigentem Robertem Kružíkem.

26. 9. 2024 19.00

Kongresové centrum Zlín

Povídání o hudbě 18.15

Roman Hoza baryton
Robert Kružík dirigent
Český akademický sbor Brno
Filharmonie Bohuslava Martinů

SVATÝ VÁCLAVE!

Josef Suk
Meditace na staročeský chorál
Svatý Václave op. 35a

Antonín Dvořák
Biblické písně, op. 99

Bohuslav Martinů
Česká rapsodie, kantáta pro baryton,
smíšený sbor a orchestr s varhanami, H. 118

„*Svatý Václave, nedej zahynout nám, ni budoucím...*“

vstupné 390 330 280

U příležitosti Dne české státnosti uvede Filharmonie Bohuslava Martinů program, v němž zazní dvě odlišná zhudebnění středověkého svatováclavského chorálu dvěma různými českými autory.

Úvodní *Meditaci na staročeský chorál Svatý Václave*, jehož prostřednictvím se mnozí s nadějí obraceli k patronovi české země o pomoc a ochranu, zkomponoval Josef Suk v průběhu roku 1914. Tento drobný, přibližně sedmiminutový opus vytvořil v době, kdy působil jako druhý houslista v prominentním Českém kvartetu. Konečkonců původně byla jeho *Meditace* určena právě pro toto vynikající komorní těleso. Premiéra díla se uskutečnila koncem září roku 1914, verzi pro smyčcový orchestr, která na tomto koncertu zazní, vyslechlo poprvé publikum o dva měsíce později.

Následující cyklus *Biblických písní* komponovaných na text Bible kralické je mnohými pokládán za vůbec nejzdařilejší výtvor Antonína Dvořáka v oblasti písňové tvorby. Vznikl v březnu roku 1894 při skladatelově pobytu v New Yorku. Nejedná se ovšem o opus, který by Dvořák zhotovil na objednávku, ba naopak, vznikl spontánně ze skladatelovy subjektivní potřeby. Prověřené hodnoty katolické víry, s níž byl Dvořák spojen od raného dětství, stejně jako ryzí, hluboká a neokázalá zbožnost, se ostatně nezřídka promítly i do jeho skladeb. Vysoce závažný duchovní obsah a hluboce intimní charakter *Biblických písní* je pak zřetelným příkladem Dvořákovy upřímné lásky k Bohu. Pozoruhodný desetidílný vokálně-instrumentální soubor zazní v podání barytonisty Romana Hozy za doprovodu Zlínských filharmoniků.

Koncert vyvrcholí provedením *České rapsodie* pro baryton, smíšený sbor a orchestr s varhanami Bohuslava Martinů, která při této příležitosti zazní ve Zlíně vůbec poprvé od svého vzniku. Na realizaci této kantáty, vytvořené v přelomovém roce 1918 a využívající nápevu svatováclavského chorálu, se bude podílet orchestr Filharmonie Bohuslava Martinů společně se sólistou večera a Českým akademickým sborem Brno.

3. 10. 2024 ^{19.00}

Kongresové centrum Zlín

Petr Nouzovský violoncello
Tomáš Brauner dirigent
Filharmonie Bohuslava Martinů

„Nahoře huhňá a dole brumlá,“ prohlásil kdysi rozohněný Antonín Dvořák na adresu violoncella. Z uvedených slov je vcelku zřejmé, že skladatel tomuto nástroji zprvu neprojevoval přílišnou náklonnost. Svůj poněkud rezervovaný pohled na violoncello našťástí později přehodnotil, což dokládá vznik dvojice jeho violoncellových koncertů. Ten novější z roku 1895 je pak díky mimořádnému hudebnímu zpracování považován za vůbec nej kvalitnější sólový koncert, jaký kdy byl pro tento smyčcový instrument s bohatým a vřelým zvukem zkomponován. Dílo vzniklo na americkém kontinentu, avšak není oslavným ohňostrojem, ze kterého by vyzařoval bezbřehý optimismus, či snad explozí radosti. Jedná se o hudební vyprávění spíše intimního, melancholického charakteru, o kompozici odrážející mimo jiné velký stesk po domově, který Dvořáka v posledních letech jeho pobytu v Americe sužoval.

SYMFONICKÉ VARIACE

Antonín Dvořák
Koncert h moll pro violoncello
a orchestr, op. 104

Bohuslav Martinů
Předehra pro orchestr, H. 345

Antonín Dvořák
Symfonické variace, op. 78

Druhou polovinu večera otevře *Předehra pro orchestr* z roku 1953, kterou její autor Bohuslav Martinů vyhotovil během pěti podzimních dnů ve svém oblíbeném Nice na francouzské riviéře. Svěží opus je komponován ve formě koncertní ouvertury v neoklasicistním stylu, v níž Martinů uplatnil svou oblíbenou barokní techniku concerta grossa.

Závěrečná část koncertu bude věnována *Symfonickým variacím* Antonína Dvořáka. Dílo vychází z Dvořákovy originální melodie vytvořené zprvu jako hudební doprovod k veršům básně *Já jsem huslař přebobý* ze sbírky Adolfa Heyduka. Původně měla tato melodie podobu drobnější písně pro mužský sbor, avšak o několik let později ji skladatel rozšířil a přetvořil do ryze symfonické podoby. V této výsledné formě opus sestává z písňového tématu a poté souboru 27 krátkých variací, v závěru přichází na řadu efektní fuga, která se ke konci promění v bujarou českou polku. Stojí za zmínku, že vídeňské provedení tohoto díla si v roce 1877 nenechal ujít ani uznávaný Johannes Brahms, který tehdy vysoce ocenil Dvořákovův mistrovský způsob zpracování jeho variací. Po koncertě pak dokonce projevil své uznání tím, že Dvořákoví daroval „překrásnou špičku na doutníky.“

vstupné 390 330 280

8. 10. 2024 ^{19.00}

Kongresové centrum Zlín

SMETANOVÉ TRIO
Jitka Čechová klavír
Markéta Janoušková housle
Jan Páleníček violoncello

Smetanovo trio, založené v roce 1934 legendárním českým klavíristou Josefem Páleníčkem (1914–1991), patří k nejprestižnějším českým souborům současnosti. Nynější členové ve své interpretaci navazují na ideál vytvořený jak jejich předchůdci, tak i dalšími významnými sólistickými osobnostmi interpretačního umění 20. století, které se setkávaly na poli komorní hudby (Oistrach, Rostropovič, Richter; Stern, Rose, Istomin). I dnešní členové Smetanova tria – všichni tři jsou výraznými českými sólisty – dokazují, že základním předpokladem úspěchu každého kvalitního tria je dokonalá sólistická vybavenost hráčů.

SMETANOVÉ TRIO

Vítězslav Novák
Trio d moll quasi una ballata, op. 27

Bohuslav Martinů
Trio C dur, H. 332

Bedřich Smetana
Klavírní trio g moll, op. 15

Říjnový koncert Smetanova tria bude jednak dalším dílkem do bohaté hudební mozaiky oslav Roku české hudby, ale současně připomínkou 90 let výročí založení tohoto prestižního uměleckého tělesa, které se oprávněně řadí k nejuznávanějším souborům svého typu současnosti. Trio je pravidelným hostem významných pódii doma (Pražské jaro, Janáčkův máj, Moravský podzim, Concertus Moraviae atd.) i v zahraničí (Francie, Německo, Švýcarsko, Velká Británie, Itálie, Slovinsko, Chorvatsko ad.), kde je zároveň výrazným šířitelem české hudby a jejího dobrého jména.

„Muzikálnost umělců z České republiky je již známa. Země má bohatou hudební historii a pyšní se silnou tradicí. Zde jsou tři umělci, kteří jsou toho dokladem. ... V jejich případě není pochyb o pravém muzikantství.“

[Colin Clarke, MusicWeb International]

Smetanovo trio, které je držitelem řady prestižních ocenění (jako např. BBC Music Magazine Chamber Choice, Diapason d'Or, Le Monde de la musique ad.), uvede o tomto večeru program sestavený z děl výhradně českých autorů Vítězslava Nováka, Bohuslava Martinů a Bedřicha Smetany. Koncert tak přinese nejen setkání s renomovaným triem šířícím slávu české hudby v zahraničí, ale bude také dalším příspěvkem k oslavě bohaté hudební historie naší země.

vstupné 340

11. 10. 2024 ^{19.00}

Kongresové centrum Zlín

Pavla Vykopalová soprán
Richard Samek tenor
Václav Čížek, tenor
Jiří Sulženko bas
Robert Kružík dirigent
Sbor Janáčkovy opery ND Brno
Filharmonie Bohuslava Martinů

V rámci připomínky dvoustletého výročí od narození Bedřicha Smetany uvede Filharmonie Bohuslava Martinů v koncertním provedení výběr ze skladatelovy *Prodané nevěsty*. Pravděpodobně nejoblíbenější českou operu, která již přes 150 let vládne snad všem domácím jevištím, realizuje filharmonie ve spolupráci s pěveckým sborem Janáčkovy opery Národního divadla Brno a s předními sólisty hlavních českých operních scén.

PRODANÁ NEVĚSTA

Bedřich Smetana
Prodaná nevěsta
Komická zpěvohra o třech jednáních
na libreto Karla Sabiny.
Výběr z koncertního provedení.

Smetanova *Prodaná nevěsta* patří k základním pilířům české operní tvorby. Je blyštivým diamantem zlatého fondu naší kultury a národním klenotem, který si dodnes udržuje schopnost bavit diváky. Zapeklitý příběh o Mařence, Jeníkovi, Vaškovi nebo Kecalovi není ani zdaleka pouhou idylickou malbou českého venkova, na kterém by snad vládly samé národní ctnosti, ale je spíše živým obrazem, v němž se prolínají lidské slabosti a vášně. Možná právě proto tato zpěvohra na libreto Karla Sabiny oslovuje široké české publikum po dlouhá desetiletí, hlavně svou autentičností a blízkostí k životním situacím a charakterům, jež jsou v našem kulturním prostoru široce známé. Kromě toho je navíc „Prodanka“ protkána dobrosrdečným humorem i cynickým vtípem, který Češi tolik milují.

Koncertní uvedení výběru ze Smetanovy *Prodané nevěsty* se ponese pod taktovkou šéfdirigenta zlínské filharmonie Roberta Kružíka, postavu Mařenky ztvární Pavla Vykopalová, osoby Jeníka se zhostí Richard Samek, part Kecalů zazní v interpretaci Jiřího Sulženka a role Vaška se ujme Václav Čížek.

„V každé době věrní zůstaneme sobě...“

vstupné 690 590 500

13. 10. 2024 ^{18.00}

Kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů,
Zlín – Jižní Svahy

Jiří Vodička housle
Pavel Mikeška housle
Martin Bzirký violoncello
komorní soubor FBM

„*„Dábelský houslista s dechberoucí rychlostí.“* Takováto slova zvolila odborná kritika při hodnocení interpretačního umění charismatického houslového virtuóza a nynějšího koncertního mistra České filharmonie Jiřího Vodičky po jeho vystoupení na festivalu v německém Tübingenu. Jeden z nejvyhledávanějších českých houslistů na sebe upozornil už ve 14 letech, kdy byl mimořádně přijat na vysokou školu, ostravský institut pro umělecká studia, a sice do třídy renomovaného pedagoga Zdeňka Goly. Tehdy byl nazýván zázračným dítětem, později si vysloužil mediální označení „český Paganini“. Jeho bravurní interpretace je dnes častokrát doprovázena přívlastky jako „jedinečná“ nebo „fenomenální“, což pouze podtrhuje skutečnost, že díky brilantní technické zdatnosti, suverénnímu uměleckému projevu i mimořádné emocionálnosti bývají koncerty Jiřího Vodičky vpravdě nezapomenutelným hudebním zážitkem.

ČESKÝ PAGANINI

QUATTRO STAGIONI

Arcangelo Corelli
Concerto grosso č. 4 D dur ze sbírky Dodici
Concerti grossi, op. 6

Antonio Vivaldi
Čtvero ročních dob.
Čtyři koncerty pro housle a smyčcový orchestr, op. 8

Jiří Vodička hraje na vzácné housle z dílny italského nástrojáře Giuseppa Gagliana z roku 1774, a právě jejich zvuk rozezná o druhé říjnové neděli prostory unikátního kostela Panny Marie Pomocnice křesťanů na Jižních Svazích. Haviřovský rodák se na tomto již tradičním festivalovém místě představí za doprovodu komorního souboru Filharmonie Bohuslava Martinů.

Hudebnímu programu tohoto večera budou dominovat virtuózní houslové koncerty italských barokních mistrů: *Concerto grosso D dur* ze sbírky Arcangela Corelliho a ikonický soubor čtyř houslových concerti Antonia Vivaldiho, které se po celém světě uvádějí pod souhrnným titulem *Čtvero ročních dob*. Ty byly komponovány podle lyrických sonetů, které si předtím pravděpodobně sám Vivaldi napsal. Texty proto jsou nedílnou součástí celého díla a zároveň slouží jako jakýsi návod na to, jak jednotlivé části *Čtvera ročních dob* interpretovat.

Výtěžek z dobrovolného vstupného poputuje na podporu činnosti Salesiánského klubu mládeže, z. s. Zlín.

vstupné dobrovolné

17. 10. 2024 19.00

Kongresové centrum Zlín

Dalibor Karvay housle
Sergey Smbatyan dirigent
Filharmonie Bohuslava Martinů

Dva přední umělci, slovenský houslista a první koncertní mistr orchestru Vídeňských symfoniků Dalibor Karvay a umělecký ředitel a šéfdirigent Arménského státního symfonického orchestru Sergey Smbatyan, spojí své umění na koncertu sestaveném z kompozic dvou skladatelských géniů, Johannese Brahmsa a Antonína Dvořáka. Program tedy slibuje uvedení děl z pera dvou mimořádně uznávaných skladatelských osobností, jejichž vzájemná úcta a respekt nakonec vyústily až v blízké celoživotní přátelství, a to navzdory vypjatému společenskému nacionalismu, který v multietnickém habsburském mocnářství v posledních dekádách 19. století nebezpečně bujel.

KARVAY A SMBATYAN

Johannes Brahms
Koncert D dur pro housle
a orchestr, op. 77

Antonín Dvořák
Symfonie č. 6 D dur, op. 60

Brahmsův jediný houslový koncert se prvého veřejného provedení dočkal prvního dne roku 1879 v Lipsku. Premiéru však doprovázely velmi rozporuplné reakce – zatímco jedna polovina z přítomných dílo nadšeně oslavovala, ta druhá jej naopak zcela odsoudila. Mimořádně vášně vzbudila především vysoká interpretační náročnost koncertu, kvůli níž se někteří neostýchali dílo označit nikoli za „koncert pro housle“, nýbrž jako „koncert proti houslím“. Přes veškeré negativní komentáře si však Brahmsova kompozice velmi záhy našla cestu na mnohá koncertní pódia a dnes již tvoří nedílnou součást repertoáru takřka všech světových houslových virtuózů.

Šestá symfonie Antonína Dvořáka z roku 1880 náleží nepochybně k vrcholům symfonické tvorby skladatelova tzv. slovanského období. K jejímu vzniku přispěla druhá symfonie Johannese Brahmsa, která spatřila světlo světa o tři roky dříve. Obě symfonie totiž sdílejí nejen stejnou tóninu, metrum, tempové značení či obsazení orchestru, ale také obdobnou atmosféru. Dvořákova šestá vyniká svou typicky dvořákovskou bohatou a zpěvnou melodickou strukturou, výrazovou různorodostí, rytmickou živostí a plným, barevným zvukem orchestru. Díky čerpání inspirace z české lidové hudby (obzvláště ve třetí větě za použití lidového tance *furiantu*) bývá některými označována přívlastkem „česká“.

„Byl bych rád, kdyby mě jako hlavní nápadlo to, co Dvořák napadne jen tak mimochodem.“

[Johannes Brahms]

vstupné 390 330 280

24. 10. 2024 19.00

Kongresové centrum Zlín

Povídání o hudbě 18.15

Ondřej Brousek umělecký přednes
Leoš Svárovský dirigent
Filharmonie Bohuslava Martinů

Také předposlední festivalový koncert bude oslavou českého hudebního umění. Tentokrát však bude program sestávat z výběru z tvorby až šesti různých českých autorů – Dvořáka, Ostrčila, Smetany, Zicha, Fibicha a Jeremiáše.

Koncert přinese mimo jiné zajímavé spojení hudby s mluveným slovem. Jádro programu totiž tvoří trojice krátkých koncertních melodramů zkomponovaných třemi Otakary na verše básníka Jana Nerudy, od jehož narození uplynulo v tomto roce 190 let. V podání herce, skladatele a hudebníka Ondřeje Brouška zazní za doprovodu zlínských filharmoniků postupně *Balada česká* Otakara Ostrčila (vyhotovená roku 1905), dále *Romance o Černém jezeře* Otakara Zicha (skladatelovo jediné melodramatické

MŮJ DOMOV

Antonín Dvořák
Můj domov. Předehra, op. 62

Otakar Ostrčil
Balada česká. Melodram, op. 8

Bedřich Smetana
Scherzo z Triumfální symfonie E dur, op. 6

Otakar Zich
Romance o Černém jezeře. Melodram, op. 8

Zdeněk Fibich
Noc na Karlštejně. Předehra, op. 26

Otakar Jeremiáš
Romance o Karlu IV. Melodram, op. 13

Antonín Dvořák
Scherzo capriccioso, op. 66

dílo z roku 1907) a konečně *Romance o Karlu IV.* Otakara Jeremiáše (z roku 1917). Jednotlivé melodramy budou proloženy krátkými orchestrálními intermezzy – třetí větou z *Triumfální symfonie* Bedřicha Smetany, vzácného to útvaru v celé Smetanově tvorbě, a dále předehrou *Noc na Karlštejně* Zdeňka Fibicha, tedy ouverturou k oblíbené veselohře Jaroslava Vrchlického odehrávající se během jedné noci na slavném středočeském hradě, na který král Karel IV. zakázal přístup všem ženám.

Celý program lemují dvě orchestrální kompozice Antonína Dvořáka. Samotný úvod obstará *Můj domov*, skladatelova silně vlastenecká koncertní předehra, v níž její autor využil nápěvu české lidové písně *Na tom našem dvoře* a melodického materiálu písně *Kde domov můj*. Ostatně letos je tomu přesně 190 let od okamžiku, kdy tóny této lyrické písně slepého houslisty Mareše o dvou slokách poprvé veřejně zazněly, a to, jak známo, v rámci divadelní frašky Josefa Kajetána Tyla. Závěr koncertu bude patřit Dvořákově barvitému *Scherzo capriccioso*, veselému a hravému dílu patřícímu k posluchačsky nejděčnějším skladatelovým kusům.

vstupné 390 330 280

5. 11. 2024 19.00
Kongresové centrum Zlín

AMORE E FOLLIA

Haydn Vivaldi Bellini
Offenbach Rossini

Rolando Villazón tenor
Kate Lindsey mezzosoprán
Gueraçsim Voronkov dirigent
Filharmonie Bohuslava Martinů

vstupné 3.900 3.500 2.900 2.000

„V lásce je vždy něco ze šílenství.
Avšak stejně tak v šílenství
je vždycky něco z rozumu.“

[Friedrich Nietzsche]

Velké finále Harmonia Moraviae bude naprosto mimořádnou kulturní událostí dalece přesahující rámec našeho regionu. Festival totiž začátkem listopadu přivítá v Kongresovém centru Zlín jednu z nejuznávanějších a nejzářivějších hvězd současného operního světa, mexického tenoristu Rolanda Villazóna. Pěvecká superstar, která již několik dekad exceluje na nejvýznamnějších světových pódii, si ke svému zlínskému koncertu přizvala další výraznou postavu světa opery – americkou pěvkyni Kate Lindsey, jejíž jedinečný mezzosoprán pravidelně uchvacuje posluchače v takových renomovaných domech, jakými jsou např. newyorská Metropolitní opera, milánská La Scala, Vídeňská státní opera nebo barcelonské Gran Teatre del Liceu.

Pod taktovkou respektovaného dirigenta Gueraçsim Voronkova a za doprovodu orchestru zlínských filharmoniků se obě exkluzivní pěvecké hvězdy představí v úchvatném provedení vybraných árií a duetů ze světové tvorby Haydna, Vivaldiho, Belliniho, Offenbacha nebo Rossiniho, v pořadí o lásce, která mnohdy dokáže propadnout v šílenství.

Závěrečný koncert festivalu Harmonia Moraviae slibuje jedinečnou příležitost stát se součástí neobyčejně působivého a neopakovatelného večera mezinárodního významu s prvotřídními umělci světového formátu.

© Lukáš Beck Dalibor Karvay

© Marek Olbrzymek Roman Hoza

© Marek Olbrzymek Pavla Vykopalová

Ondřej Brousek

© Markéta Navrátilová Richard Samek

Jiří Vodička

Smetanovo trio

© Daniel Havel Petr Nouzovský

DĚKUJEME VŠEM NAŠIM PARTNERŮM

zakladatelé

Statutární město Zlín

Děkujeme našim zakladatelům za finanční podporu nejen našeho provozu, ale také při nákupu nových hudebních nástrojů.

Koncerty se konají také za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky.

generální partner FBM

partneři FBM

mediální partneři FBM

